

Bijlage 1. Vaststellen van de beginsituatie

Aan de hand van het registratieformulier kan je als de docent of verantwoordelijke voor de intake de beginsituatie van een leerling vaststellen. Dit formulier wordt ingevuld op basis van een gesprek met de leerling en de (aangeleverde) beschikbare informatie. Bij het formulier hoort ook een toelichting (pagina 3 en verder). Neem deze toelichting goed door voorafgaand aan het gesprek met de leerling.

LEERLINGPROFIEL Lijst 1. Vaststellen beginsituatie

Datum:	Naam docent:	Naam leerling:
Voorgeschiedenis	Omschrijving	Aandachtspunt(en) voor onderwijs
Leeftijd		
Vooropleiding		
Moedertaal		
Verblijfsduur Nederland		
Woon-/thuissituatie		
Lichamelijke/zintuiglijke bijzonderheden		
Psychische belemmeringen		
IQ <i>Let op: globale indicatie, geen 'harde maatstaf': normen ontbreken</i>		
Basisvaardigheden: taal en rekenen		
Alfabetisering		
Kennis van het Nederlands		
Meertaligheid		
Rekenen		

Toelichting

LEERLINGPROFIEL Lijst 1. Vaststellen beginsituatie			
Voorgeschiedenis	Aspecten voor registratie	Aandachtspunten bij intake	Aandachtspunten voor onderwijs
Leeftijd	12-16 jaar 16+	Er wordt in de leerlijnen en leerroutes een onderscheid gemaakt tussen twee leeftijdsgroepen. Leeftijd hangt ook deels samen met onderwijservaring en leerbaarheid.	Sluit zoveel mogelijk aan bij voorkennis, bekende concepten en belevingswereld om Nederlands aan te leren.
Vooropleiding	- Jaren van onderwijservaring - Periode van schooluitval als gevolg van situatie in land van herkomst etc. - Laatst genoten onderwijsniveau (in eigen land) - Beschikbare informatie over inhoud en kwaliteit van gevolgd schoolsysteem	- Waaruit bestond het onderwijs wat betreft het niveau van de leerinhoud, lesmaterialen en leermiddelen? - Wat waren pedagogisch-didactische kenmerken van het onderwijs in eigen land (o.a. omgaan met regels, omgang met de docent)? Welke informatie kan de leerling/verzorger hierover geven of wat is hierover bekend in Nederland? - Wat was het (reële) beroepsperspectief in het land van herkomst?	Sluit zoveel mogelijk aan bij voorkennis, bekende concepten en belevingswereld om Nederlands aan te leren.
Moedertaal	De moedertaal van de leerling	- Welke kenmerken van de moedertaal beïnvloeden het leren van het Nederlands mogelijk? Denk hierbij onder andere aan klanken die wel/niet in de moedertaal voorkomen. - Heeft de leerling eerder ook in deze taal onderwijs gehad of werd er in een andere taal les gegeven? - Is er een inschatting te maken van de mate waarin de moedertaal en/of schooltaal beheerst wordt? (op basis van vragen aan ouders etc.)	- Benut eventuele overeenkomsten tussen de talen. - Ga na of de leerling het begrip/concept in de eigen taal wel kent. - Laat een leerling met dezelfde moedertaal hulp bieden (bijv. door vertalen).
Verblijfsduur Nederland	Heeft kennisgemaakt met Nederlandse gebruiken/omgangsregels/etc.	- In hoeverre is de leerling al bekend/gewend? - Hoe gaat de leerling om met schoolregels en routines?	- Zorg voor duidelijke afspraken, maak regels zichtbaar in de klas. - Maak het dagrooster visueel duidelijk.

Toelichting

LEERLINGPROFIEL Lijst 1. Vaststellen beginsituatie			
Voorgeschiedenis	Aspecten voor registratie	Aandachtspunten bij intake	Aandachtspunten voor onderwijs
Woon-/thuissituatie	- Nederlandssprekend of internationaal - Ondersteuning ouders - Opleiding ouders/thuisomgeving - Broers/zussen in schoolgaande leeftijd	- Wat is de woon/thuissituatie van de leerling? - Wat kunnen daarin stimulerende dan wel belemmerende factoren zijn?	- Stimuleer contact met Nederlands buiten schooltijd (doe suggesties voor activiteiten in de buurt etc.) - Laat ouders klas bezoeken, etc. - Benut omgeving van broers/zussen door ze samen te laten werken, voor afstemming te zorgen
Lichamelijke/zintuiglijke bijzonderheden	- Gehoor - Visus - Lichamelijke beperking	- Heeft de leerling fysieke beperkingen die de leerling in het onderwijs belemmeren? - Welke maatregelen kunnen worden genomen om hiermee om te gaan?	- Verken de mogelijkheden van technische hulpmiddelen - Let op de plek in het klaslokaal, houd rekening met licht(inval)en/of achtergrondgeluid - Zorg voor rustige werkplek indien nodig, in bepaalde leersituaties. - Vergroten van teksten
Psychische belemmeringen	- Traumatische ervaringen - Zelfbeeld en eigenwaarde	- Is bekend wat de leerling heeft meegemaakt? - Wat zijn mogelijk moeilijke situaties voor de leerling?	- Besteed aandacht aan een positief en veilig leerklimaat. - Geef positieve feedback, beloon gewenst (leer)gedrag.
IQ	IQ als globale indicatie	Houd hierbij in gedachten: IQ geldt niet als 'harde' maatstaf: de toetsen zijn niet voor nieuwkomers genormeerd, toetsscores kunnen door andere factoren dan IQ bepaald worden zoals (on)bekendheid met taaktype. Herhaald toetsen van IQ is niet zinvol. Kijk of een leerling beter wordt met vergelijkbare (mits zinvolle) taken in onderwijs.	

Toelichting

LEERLINGPROFIEL Lijst 1. Vaststellen beginsituatie			
Basisvaardigheden: taal en rekenen	Aspecten voor registratie	Aandachtspunten bij intake	Aandachtspunten voor onderwijs
Alfabetisering	- Is gealfabetiseerd in eigen taal - Is bekend met alfabetisch schrift, kan schrijven en/of lezen	- In welk schriftsysteem heeft de leerling leren lezen/schrijven? - Heeft de leerling in een alfabetisch schrift, waarin er een relatie tussen een enkele klank en een letter is, leren lezen/schrijven? - In Nederland wordt het Latijns schrift gebruikt: is de leerling hiermee bekend? - Welke klank koppelt de leerling aan een letter?	- Zorg steeds voor koppeling tussen gesproken en geschreven taal - Zorg voor afbeeldingen met geschreven woorden erbij in de klas - Wijs de letters, lettergrepen of woorddelen aan tijdens uitspraak
Kennis van het Nederlands	- Kan de klanken in Nederlandse woorden herkennen/onderscheiden - Kan de klanken in Nederlandse woorden uitspreken - Kent al een aantal woorden	- Is de leerling bekend met het Nederlandse klanksysteem, d.w.z. bijvoorbeeld: kent/hoort hij het verschil tussen ei en ui, onderscheidt hij onbeklemtoonde lettergrepen? - Heeft de leerling al enige kennis van het Nederlands, gesproken dan wel geschreven? - Op welke wijze heeft de leerling zich die kennis eigen heeft gemaakt (zelfstandig of door les/cursus)?	- Spreek verstaanbaar, let op onbeklemtoonde lettergrepen en moeilijke klanken - Visualiseer woordstructuren op verschillende manieren (onderstrepen, klappen, etc.) - Benut aanwezige taalkennis (bijv. woorden).
Meertaligheid	Beheerst naast moedertaal andere taal/talen	- Met welke andere talen is de leerling bekend, gesproken, geschreven of beide? - Is er een inschatting te maken van de mate waarin de leerling de eigen/andere taal beheerst?	Benut eventuele overeenkomsten tussen de talen.
Rekenen	- Is bekend met de betekenis van getallen en getalsrelaties - Beschikt over rekenvaardigheden - Is bekend met de Arabische notatie van getallen (1, 2, ...)	- Met welke cijfernotatie is de leerling bekend? - In hoeverre beschikt de leerling over rekenvaardigheden? - Is de leerling bekend met rekenkundige symbolen? - Kan de leerling rekenkundige handelingen uitvoeren zoals optellen, aftrekken, delen?	- Schrijf cijfers op, maak gebruik van materialen - Besteed aandacht aan rekenkundige begrippen en visualiseer dit (meer, groter dan...)